

Johannes Erhardt Bøggild

Generalkonsul

Johannes Erhardt Bøggild

(1878 – 1929)

Generalkonsul fra Ribe

Når klokkespillet lyder fra Domkirkens Tårn og spiller den "Den yndigste Rose er fundet", er det ikke uden en vis medvirken fra den tidligere gesandt og generalkonsul Johannes Erhardt Bøggild og hustru.

J. E. Bøggild fødtes i Ribe i 1878. Forældrene var bankdirektør Thorlacius Bøggild og Sophie Magdalene Aagaard. Han blev i 1905 gift med Helga Pouline Aagaard f. Nielsen-Aarestrup i Virring (1873-1956). Der kom ingen børn i ægteskabet.

Efter studentereksamen fra Ribe Katedralskole fik J.E. Bøggild en cand. jur. eksamen og senere en handelsuddannelse under rejser i USA og Rusland. Dette gav adgang til en assistentstilling i udenrigsministeriet. I 1906 blev han udnævnt til vicekonsul og sendt til Hamborg. Karrieren fortsatte som fuldmægtig og senere konsul og førte ham til adskillige byer i USA og London.

1. Verdenskrig

Under 1. Verdenskrig var han handelsrådgiver ved gesandtskabet i Washington, hvor han var med til at sikre tilførslerne til Danmark under krigen. I 1919 fik han generalkonsul-stillingen i Storbritannien og Irland. Men allerede samme år udnævntes han til dansk gesandt i Island, som i 1918 var blevet en selvstændig stat udskilt fra Danmark. I Reykjavik arbejdede han for en forståelse mellem de to folk under de nye statslige forhold.

Han forlod Reykjavik i 1924 og vendte tilbage til Nordamerika, hvor han som generalkonsul for Canada og New Foundland med sæde i Montreal sluttede sit arbejdsliv. Her døde han i 1929. Hans urne blev af enken Helga Pouline Bøggild taget med hjem til Danmark og nedsat her på Ribe Gamle Kirkegård. Gravstenen er udført af billedhugger Anders Bundgaard, som også har skabt springvandet på Sct. Catharinæ Plads i Ribe.

Domkirkens klokkespil

I 1938 meddeltes det menighedsrådet ved Ribe Domkirke, at enken Helga Pouline Bøggild havde doneret et beløb til, at det allerede eksisterende klokkespil i Borgertårnet ud over visen om Dronning Dagmar kunne udvides til også at spille melodien til Brorsons salme "Den yndigste rose er fundet". Menighedsrådet holdt i den anledning et ekstra møde, hvor man besluttede at tage imod donationen. De nye klokker blev indkøbt og klokkespillet blev ændret.

Helga Bøggild var endvidere aktivt medlem af komiteen, der sidst i 1940'erne og begyndelsen af 1950'erne stod for oprettelsen af Jacob A. Riis' Børnehaven i Klostergade. Hendes mand havde haft et tæt forhold til Jacob A. Riis.

Helga Pouline Bøggild døde i 1956 i København og havde da titel af fru minister.

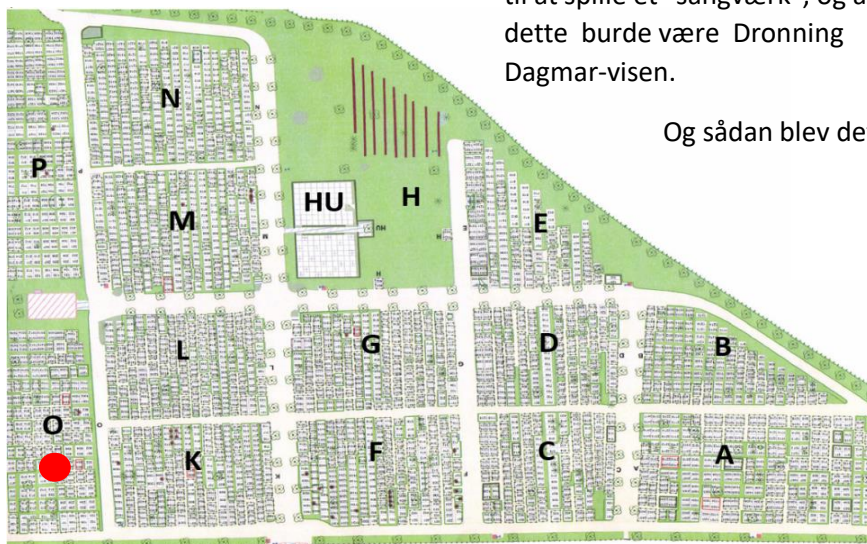
Fortællingen er fortalt af Ribe Kirkegårdes Fortællegruppe

Klokkespillets historie

I begyndelsen af 1900-tallet var det blevet populært i Danmark med automatiske klokkespil, der via kirketårne, rådhusårne o.l. flere gange dagligt spillede mere eller mindre kendte melodier ud over byens tage. Tænk bare på klokkespillet i rådhusårnet i København, der stadig i Danmarks Radio markerer, at nu er klokken 12.00. Dette i gang-sattes nytårsaften 1903.

Da Ribe Domkirke i 1929 modtog en arv på 40.000 kr. efter nyligt afdøde smedemester H. F. W. Green (1853-1929) til fornyelse og udbygning af kirkens ur, blev det besluttet også at søge etableret et klokkespil i Borger-tårnet. De 40.000 kr. var i 1929 af en anseelig størrelse. F.eks. udgjorde de mere end tre gange kirkens årlige driftsbudget.

Det var dog en udfordring, at testamentet udtrykkeligt ønskede at tilgodese tårnuret og selve urværket. Ribe Domkirkes tårnur er Danmarks ældste overhovedet og oprindeligt opsat så tidligt som i 1401, men dog udskiftet i 1696. Det var dette værk, som Green ønskede fornyet, herunder selve urskiven og – ikke mindst – opsætning af hele *to visere*, idet uret hidtil kun havde haft en enkelt "stiv" *time-viser*.

Og sådan blev det!

Testamentet udpegede desuden to navngivne eksekutorer til at gennemføre projektet "fuldt og helt". Eksekutorerne bad den kendte tårnurmager Jens Olsen (1874-1945), født i Ribe og internationalt kendt for sit astronomiske Verdensur i Københavns Rådhus, om et tilbud efter Greens ønsker. Da dette "kun" lød på 36.400 kr., bad menighedsrådet derfor eksekutorerne om et nyt tilbud, der også skulle omfatte et klokkespil.

Et sådant kom fra "tårnurs-fabrikant" Bertram Larsen, København, og lød på et samlet beløb på 47.800 kr. Greens arvinger og eksekutorerne godkendte derefter efter nogen betænkningstid, at restbeløbet i forhold til Greens ønsker kunne bruges til delvis finansiering af et klokkespil, da hans krav om "fuldt og helt" jo ville være opfyldt. Menighedsrådet lånte det resterende beløb og overlod arbejdet til Bertram Larsen.

Tre uger før menighedsrådet havde bedt eksekutorerne indhente et nyt tilbud, skrev Ribes musik- og historieinteresserede seminarieforsøger Helge Haahr en længere opsats i Ribe Stifts-Tidende om det ønskelige i, at et eventuelt klokkespil ville komme til at spille et "sangværk", og at dette burde være Dronning Dagmar-visen.

Klokkerne blev bestilt hos Jysk Jernstøberi Brønderslev, der dengang var Danmarks førende klokkestøberi.

Spillemaskinen kobledes til det renoverede urværk, og de 7 klokker blev ophængt i Borger-tårnets femte stokværks østre glamhul.

Påskedag 9. april 1933 kl. 12 lød Dronning Dagmar-visen for første ud over Ribes røde tage.

Med konsul Johannes Bøggilds hustrus donation i 1938 kunne klokkespillet udvides med yderligere to klokker, så det nu blev i stand til også at spille Brorsons salme "Den yndigste rose er fundet".

*

Det er i dag muligt for publikum såvel at se som høre klokkespillet i aktion ved besøg i Borgertårnet.

Dronning Dagmar-visen spilles kl. 12 og kl. 15.00, mens Brorsonsalmen spilles kl. 8.00 og 18.00.

Man kan samme sted ligeledes "nyde" tårnurets time- og kvarterslagene på henholdsvis Domkirkens stormklokke og Mariaklokke.

Men pas på! Det kræver, at man ikke har sarte ører.

Fortællingen om klokkespillets historie er fortalt på grundlag af artikel i Ribe Domsogns Kirkeblad december 1921

● Gravstedets placering